

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenšči ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempej za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 14. feb.

Članek v našem listu, št. 27. o položaji svobodomiselnih Slovencev nasproti verskim postavam je vzbudil po avstrijskem novinarstvu veliko pozornost. A nij tu naš namen vse glasove večjih in manjih nemških listov registrirati, nego en članek je, katerega nečemo neosvitljenega pustiti, posebno, ker je naša dolžnost, da protivnike slovenske narodnosti in naše slovanske politike ne pustimo, da bi naša menenja krivo tolmačili. Rečeni uvodni članek je bil v graški „Tagespost“ od 7. febr. pod naslovom: „Die jungslovenen und die kirchenpolitischen gesetze.“ Ponatisnila ga je skoro celega tudi ljubljanska žurnalistična teta, vladna „Laibacher Zeitung“ in tako je postal tudi v kranjskih krogih znan, torej zahteva v onih partijah, kjer se mi narodni Slovenci ne skladamo z njim, kjer moramo proti njegovim insinacijam celo slovesno ugovarjati, odločnega slovenskega odgovora.

Kolikor se omenjeni nemški članek veseli svobodomiselnega duha, ki je tudi mej Slovenci prodri, v tem moremo Nemcem skoro hvaležni biti, da svojo navadno brezobzirnost vsaj včasih opuščajo in vendar vsaj enkrat priznajo, da slovanstvo ali specijelno slovenstvo nij vse eno z reakcijo, ultramontanstvom, in nesvobodo. Dolgo dovolj smo trpeli kriva nemška sumničenja, da so vse naše narodne težnje obrnene le proti napredku omiki in svobodi. Zdaj Nemci tega ne more več trditi, ker sami so prisiljeni pritrditi, da kjer gre za vestno in politično svobodo, tam stoji tako pošteno (če ne bolj) Slovan na braniku, kakor pošten Nemec.

Kar se tiče moči in vpliva slovenske svobodomiselnosti stranke, o tem naj si tudi ustavoverni Nemci glav ne belijo. To kar

si pripisujejo „ustavovernih“ vspehov v naših krajih, nij drugega nego uspeh onega moraličnega in dejanskega terorizma, katerega ima v naših razmerah vsak vladni aparat, ako ga upotrebljevati hoče, kakor se je pri nas upotrebljeval. Mi za sebe dobro vemo, da težek boj bijemo, da imamo še dolgo let boja, in tudi kak momentanen neuspeh nas čisto nič ne bi ostrašil. Sicer se pa tudi Nemci nikakor ne morejo ponasati, da bi med svojim kmetstvom, kjer nij izobraženo, bolj napredovali svojimi liberalnimi idejami, nego mi. Narobe, oni teren izgubljevajo, mi ga pridobivamo tem bolj, čem višje naglo raste pri našem narodu politična vzbujenost, da si se imamo mi boriti proti liberalnim in neliberalnim Nemcem, in proti domači nazadnjaški stranki.

Ako pa rečeni nemški list meni, da se bodo svobodomiselni slovenski elementi kedaj slepo udali stvari zdanje „ustave“, katero mi smatramo za tako, da nemškemu življu na škodo slovanskemu povsod neopravičeno prevago daje, — varajo se; ako imenuje naše slovenske želje, ki le na to merijo, da se našem narodu slovanska zdanost in bodočnost garantuje „staatsrechtliche utopien“ — odločno to odbijamo; in ako Nemci hote, da mi ustavo sprejmemo „ganz und ehrlich“, odgovarjamo, da se to lahko in rado zgodi, ali samo tedaj, ako nam ta ustava res vse da, kar smo kot narodnjaki in Slovani za svojo narodno svobodo zahtevati opravičeni. Mi vemo, da večna borba z Nemci, večno negiranje ne pelje do nobenega cilja; kadar bodo še naši nemški protivniki to razvideli in nam dejansko, a ne samo na papirji izkazali pravičnost, onda stoprv se moremo zediniti v ustavi.

Ako „T.“ pravi na koncu svojega članka:

„Za germanizacijo manjših narodov nijso Nemci nikdar delali, čutijo se premočne, da bi onih sploh potrebovali“, — glasi se to prav lepo in nam Slovanom prijazno in ničesa bolj ne želimo, nego da bi to resnica bila. Ali slučajni, kako na vladnem krmilu stoječi, germanizacijo silijo v vse naše šole v vse naše urade in javne naprave — ti nam kažejo drugo lice, ti so nam žalostni dokazi, kako se nemška beseda ne zлага z nemškim dejanjem. Tu je treba da se prenaredi in potem je zedinjenje vseh narodov za občno človeško svobodo naravna stvar.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 14. februarja.

Državni zbor je 10. febr. sklenil postaviti o oproščenju davka pri novih zidanjih. Kadar to stvar prestudiramo, bomo jo našim bralcem obširneje razložili. Baš v tem se nam zdi, da pri nas nij vse v redu, kar se davkov tiče.

Ministerstvo ta in onkraj litavsko je v skupnih sejah že izdalo proračun, ki bo delegacijam predložen, katere se snidejo baje 20. aprila.

Češki organ „Politik“ dokazuje v članku od četrtka, da „pravne“ stranke v rajshratu nij več, ker so njeni poslanci program te stranke z vstopom v državni zbor popustili. — „Pokrok“ od istega dne pak govori o popotovanji avstrijskega cesarja v Petrograd in pravi med drugim, da ob obnem veselji nemških listov zavoljo tega potovanja, Slovani v Zagrebu, v Ljubljani, in v Pragi zaznamujejo to potovanje najbolj s tem — da o njem — ne pišejo. Vendar „Pokrok“ h koncu pristavlja, da utegne to cesarjevo potovanje v Rusijo, ako sklene prijateljstvo z ruskim carjevič-naslednikom, za Slované v odlično korist biti.

Listek.

Schopenhauer o ženskih.

Lepa moja gospodičina, ali krasna gospeja, ki ste ponosni na svojo duhovitost, ljubeznjivost, lepoto ali kako god ženske prednost s kakoršno se možje varajo od veka do veka, od izhoda do zahoda — prosim Vas nujno, ne berite tega listka. Posebno ako ste občutljivi in so Vaši nervi nežni, nehajte! — jaz Vas za boga ne bi hotel pohujšati ali srditi. Ako Vas pa ta moj prijateljski opomin nij ostrašil, ako je v Vas zmagała uže od Eve sem znana ženska krepost: radovednost in zvedavost, ter ste se odločili ta feuilleton do konca čitati, potem, prosim, naj se eventualna Vaša nevolja ne vrača na mene ali morda na ta list, nego povedano Vam bodi, da tu ne govorim jaz, temuč govori

eden najslavnejših filozofov tega sveta, Nemec Artur Schopenhauer. On piše v svoji knjigi „Pererga und Paralipomena“ o ženskih tako-le:

„Uže pogled ženske postave nam kaže, da ženska nij ustvarjena niti za velika duševna niti telesna dela. Ona se pokori za življenje s trpljenjem, ne z dejanjem.

„Za odgojevalke otrok v najnižji starosti so ženske kakor nalašč, ker so same otroče, budalaste in kratkovidne, z eno besedo, vse svoje življenje otroci. Le naj se opazuje kaka deklica. Cel ljubi dan bo skakala in plesala in pela z otrokom. Kaj bi pač kak možki pri najboljši volji mogel storiti na njenem mestu! — Narava je dala dekletu obilno lepoto, čarovnost in krasno razvito telo, pa le za nekaj časa. V tem času se mora s pomočjo téh darov polastiti domisljije kakega moža, ter se mu obesiti na vrat, da jo celo

življenje nosi in za-njo skrbi. Pri tem pa je narava previdna ostala. Zato so mladim ženskam domača opravila postranska stvar, da, šala. Za svoj pravi pravcati poklic smatrajo ljubezen, pridobitve mož, toaleto, ples, in take stvari sploh.

„Čem plemenitejša in popolnejša je kaka stvar, tem kesneje seznori. Mož zadobi zrelost svojega razuma in svojih duševnih močij jedva pred osemindvajsetim letom; ženska z osemnajstim. A je tudi razum po tem, jako tesno razmerjen. Zato ostajajo ženske vse svoje življenje otroci, vidijo vedno samo to, kar jim je najbližje, visé na sedanjosti, imajo videz za stvar, ter so jim malosti ljubše od najvažnejših zadev... Zategadelj ná-nje vse nenavzočno, preteklo in prihodnje mnogo slabše upljiva, nego na nas. Kolikor škode to tudi soboj donaša, ima vendar eno dobro v sebi, da se namreč ženska bolj v sedanjost

Vnanje države.

Iz *Peterburga* se brzojavlja, da je naš cesar tja prišel. Na kolodvoru so ga čakali car in njegova družina. Množica ga je simpatično pozdravila. Hiše so z zastavami okinčane.

Neki diplomat priporoča v „La Presse“ *Francoskom*, naj posnemajo ameriško ustavo, namreč zbornico poslancev, katera bi izšla iz splošne pravice glasovanja, ter bi dve leti trajala, in senat, ki bi ga volilni moške na šest let izvolili; obe zbornici naj bi se avtorizirali, z dvetretjinsko večino odločiti. — Ker se cesarski princ brani, govoriti govor, ki mu ga je Rouher sestavil, ne bo nameravanih slovesnostij in demonstracij v Chislehurstu.

Italija se je zedinila s Francosko v vseh točkah, ki ste ja dozdej ločile.

V *nemškem* državnem zboru v Berlinu je bila 12. febr. sprejeta z 229 proti 79 glasom nova postava, po kateri bodo poslanci imeli dneve ali diete. Dozdej se nemškim poslancem nij niti potovanje v Berlin niti zborovanje plačevalo.

V Berlinu so imeli te dni državna poslanca Schulte in Petri in več svobodomiselnih katoličanov zbor, da bi osnovali starokatoliško občino.

Čisti dobiček Torijev na *Angleškem* znaša dozdej 56 sedežev. Več angleških listov se pritožuje čez to, da je več oseb po dvakrat oddalo glas, ker so imele na enem kraju kako posestvo, na drugem bišo. V enem listu se pripoveduje od nekega liberalca, da je v enem kraju glasoval za konservativca, v drugem pa za liberalca, „da bi si vest potolažil.“ Organ angleških financierjev, „Economist“ pravi: Zdej še konservativcem manjka izkušenih močij, a to izbaja od tod, ker niso dolgo časa uradovali. Naj se torej ne sadi prehitro o njihovi „neznani moči.“ „Daily-News“ pravijo v uvodnem članku: „Gladstoneovo ministerstvo je mrtvo in čaka le še velikega pogreba, pri katerem bo narod odločil, ali je poginilo po samomoru ali iz naravnih vzrokov.“ Na konci članka pravi: „1841. leta je prevzel Sir Robert Peel ministerstvo s konservativno večino, ki je bila večja in složnejša, kakor ta, ki se zdej dela; vendar je bil prisiljen, postati orodje liberalnih principij in liberalnega postavdajstva. Ako Disraelijevi tekmeči pokažejo takt in razvidnost, zgodi se mu pač taisto, in on se menda ne bo močno branil zoper to.“ — Vojvoda Edinburški se iz Rusije vrne 7. marcija.

Dopisi.

Iz *Dolenjskega* 13. febr. [Izv. dop.] Po onih krajih pri nas, kjer je bila vse toča pobila, vlada zdej strašna revščina. Ljudje nemajo kaj jesti, kruha uže davno v večini hiš nij več, in kadar pride spomlad

udolbe nego mi in tako sedanjost, ako je le prenesljiva, bolj uživa; iz tega izbaja ženski lastna veselost, katera jo za razvedrenje se skrbmi obloženega moža primerno dela. Iz taistega vira se ima tudi razlagati, zakaj ženske kažejo več sočutja pri nesreči, nego možje, in zakaj gledé pravičnosti, poštenosti in vestnosti mož ne dosegaajo.

Prvotna napaka ženskega značaja, nepravičnost, izvira iz pomanjkanja razumnosti in prevdarka, podpira se pa tudi s tem, ker je ženskam uže od nature ne moč, nego zvišča odkazana: zaradi tega njih instinktivna zvitost in njih neugasljiva nagnenost do lažanja. Potuha jim je torej prirojena; zato tudi skoro isto tako neumni, kakor pametni ženski lastna. Zavoljo tega izpoznavajo tujo potuhnenost tako lahko, da nij svetovati njim nasproti v tej točki poskušati se

ne bo kaj sejati, ne bo kaj saditi. In kako bomo drugo leto kaj pridelali, če letos ne bomo nič sadili, nič sejali? Ali, če vlada in država tega nerazume, vprašamo jo, kako bomo davke plačevali in vojake dajali, če nas zdej v naši nesreči vlada in država na pol konec jemati pustji.

Z velikim veseljem smo čitali v „Slovenskem Narodu“, da sta bila naš poslanec g. Viljem Pfeifer in dr. Razlag pri ministru Lasserju in sta prosila, naj nam država pomaga kakor Dalmatincem pomaga. Hvala jima za to. Ali jako se čudimo temu, kar je minister Lasser odgovoril, namreč, da po njegovem znanji pri nas nij tako velika sila. Ker je minister le po svojih organih podučen, moramo misliti, da naše c. kr. glavarstvo v Novem mestu nij svoje dolžnosti storilo, ker nij sl. vladi naših rev in nadlog poročilo po resnici! Ali pa je c. kr. deželna vlada celo stvar zanemarila? Naj bo napaka kjer boče, mi terjamo, da c. kr. naše okrajno glavarstvo in c. kr. vlada nemudoma ministerstvu javlja kako je z nami in kaki so nasledki elementarne nesreče na Dolenjskem.

Iz *Zagreba* 13. febr. [Izv. dopis.] Korak za korakom čisti Mažuranič naše upravne organe Rauchovih pijavk in Starčevičevih nihilistov. Po odstavljenji velikih županov prišel je red na podžupane. Varaždinski in križevski sta odstavljeni, in na njiju mesti dva poštena narodnjaka postavljena. S tem pa čiščenje našega uradnjškega avgijevega hleva še nij pri kraju. Sedaj pride red na okrajne sodce. Med njimi je naj več smetja. Mažuraničeva metlja bo imela kaj pometati med njimi. Županijske velike skupščine, ki ravno sedaj po vseh naših županijah zborujejo, čestitajo Mažuraniču na odstavljenji nepotrebnih velikih županov. To je uvaženja vredno, da ravno tisti upravni organi, proti katerim se je Mažuraničeva roka najprej vzdignila, ta čin odobravajo.

Meseca oktobra t. l. se bodo tri vseučiliščne fakultete, pravoslovna, filozofična in bogoslovna namreč, odprle, medicinska fakulteta pa stoprv v jeseni leta 1875. Profesori za letos oživotvoriti se imajoče tri fakultete bodo do konca aprila imenovani, in sicer za vsako fakulteto trije, skupaj tedaj devet. Vseučilišni odbor je vladi svetoval, naj imenuje vrstne strokovnjake. „Ob.“ pravi, da naj bodo „strokovnjaki dobra imena jer o imenih prvih profesora visit če

V našem monogamičnem delu sveta pomeni ženiti se toliko, kakor svoje pravice razpoloviti, svoje dolžnosti pa podvojiti. . . . Da je ženska po svoji naturi namenjena biti pokorna, daje se iz tega izpoznati, ker se vsaka, ako v zá-njo nenaravni položaj polne neodvisnosti pride, precej kakega moža oklene, od katerega se voditi in vladati dá; ker gospoda potrebuje. Če je mlada je ljubček, če je stara, pa izpovednik. . . .

Tako piše nemški filozof Schopenhauer. Vi me vprašate, lepa bralka, da-li se jaz, ki sem iz večjega članka te filozofove opombe poslovenil, morda v menenji o ženskih slagam s tem „grobim patronom,“ kakor ga imenujete? Na to naj vam odgovorim? Hm! Nu — kaj pravite kakšno bo denes popoldne vreme? Lepo? Moj poklon! * * *

mного dobar glas našega vseučilišta“. Za profesorska mesta se ne bo natečaj razpisal, nego učevne sile pribavile se bodo pōtem privatnih dogovorov. Čul sem tudi imena slovenskih strokovnjakov imenovati, kateri so v kombinacijo vzeti. Diskrecija mi brani imena priobčiti. Prvi stadij oživotvorenja jagoslovanskega vseučilišča je tedaj premagan. Sedaj odvisi vse samo o večej ali manjej izvrstnosti pribaviti se imajočih strokovnjaških sil. Dober glas profesorjev stvarja dober glas vseučilišča. Nadejati se smemo, da bo Mažuraničeva vlada, kakor povsod, tudi v izboru strokovnjaških sil za naše vseučilišče srečno roko imela. Naše vseučilišče ne sme biti samo šola za stvarjenje dobrih uradnikov, profesorjev, zdravnikov in bogoslovcev. Naše vseučilišče mora biti vzvišeni zavod in gojilišče znanosti, kot takšne. V to ime bog pomoz!

Domače stvari.

— (Tržaška trgovinska zbornica) je poslala državnemu zboru spomenico, v kateri terja ali predilsko ali loško železnico, naj bode ta ali ona, da le ena.

— („Laibacher Schulzeitung“) se zove, kakor znano nemšk listič, katerega vlada podpira in kolportira med kranjskim učiteljstvom z namenom domači slovenski stvari odvrti jih in nemškutarstvu pot med učitelji prokrčevati. V zadnjih dveh številkah se zagauja na „Slov. Narod“ in zbere vse surove zmerjalne besede in psovke, kolikor jih iz nemškega ve, ter jih skuša lučati na narodnega učitelja g. Lapajna in na nas. G. Lapajne bode govoril sam, če se mu pametneje ne bode zdelo, molče mimo teh steklišev iti, katerim se osobno sovraštvo iz vrst bere, narodno izdajstvo pak jim je na čelu užgano, da se med politično značajne ljudi te ali one stranke niti upati ne bi smeli. Mi uže nemamo veselja puliti se s človekom Zimovega političnega značaja. Samo toliko hočemo denes reči, da smo pooblaščeni imenovati ime pisateljevo onih člankov, katere „L. Schz.“ g. Lapajnetu pripisuje ter mu tako nedoslednost dokazati hoče. Ako želite izvedeti njegovo ime, potrudite se v naše uredništvo.

— (Nesreča.) V Hrenovih ulicah je pripravljaj vrvar predivo za vrvi. Imel je okolo vrata polno prediva, a zraven iz pipe tabak pušil. Pade iskra iz pipe v predivo, to se naglo užgē, možu oblačila začno goriti, posebno po hrbtu. Dva delavca sta bila zraven, a si nijsta znala pomagati tako dolgo, da se je goreči mož na tla vlegel in po tleh valjati začel. Hudo je na roki oškodovan in nekoliko tudi na hrbtu. — o —

— (Od Ribnice) na Dolenjskem se nam piše, da časnike in pisma v Dolenjo vas, prav pri Ribnici in Kočevji, pošta en dan kasneje donaša ali razdaje. (Ker ljubljanska pošta zdej jako redno odpošilja, morajo enake zapreke le na deželi biti.)

— (Od Št. Petra) na Notranjskem se nam piše: Po dvakratnem rekuriranji se je vladi dopalo trpeti obstanek št. Peterskega mednarodnega bralnega društva. Od Metternicha podpisani sl. odlok glasi se, seveda in der Reichssprache: „hat nicht untersagt“ in postojški glavar je prestavil: „nij prepo vedala“. — Društvo, mislimo da bode lepo oživel, ker se mnogo veselja zanj kaže. —

— (Peticija zavoljo preloženja vojaške bolnišnice.) Kakor se čuje, bode na tukajšnje mestno svetovalstvo odana peticija s prošnjo, naj se oziroma na najvišje ročno pismo cesarjevo od 8. t. m., s katerim se vladnim organom na srce polaga, podpirati nova zidanja, bivše pogajevanja z erarom zaradi preloženja vojaške bolnice, vojaškega magacina zopet v roke vzame. Ta peticija bode od nedelje 15. t. m. v kavarnah: kazini, pri „Slonu“ in „Melhior“ ležala na podpise. Podpisi morajo biti do utorka gotovi.

— (Advokatu dr. Vibmerju) v Mariboru je disciplinarno svetovalstvo štajerske advokatske zbornice vzelo za šest mesecev pravico advokatovanja zavoljo njegovih disciplinarnih pregreškov.

— (Iz Zatičine) se poroča, da je 8. t. m. tam diletantovska družba igrala slovensko igro „vdova in vdovec“.

— (Nagle smrti) je umrl mašinski vodja Štefan Novak, ko je 7. t. m. poštni vlak od Siska do Zidanegamosta vozil. Zadel ga je mrtud. — Ta Novak je isti mašinst, ki je leta 1861 vozil oni vlak, kateremu je bil v Latermanovim aleji kotel razpočil se in je bil mašinst Novak 400 črevljev visoko preko telegrafskih kolov vržen, a se je bil po 6 mesecih popolnem ozdravel.

— (Predpustna.) Iz Notranjskega se nam piše: Vas Koče šteje le 46 hiš, a vendar je onda bog Himen 8 parov uklenil v sladki jarem „svetega“ zakona letošnji predpust. — Kakor povsodi, imajo tudi tu svoje običaje pri takej slovesnosti. Nevesta da fantinom kolač, t. j. bel hleb, ki je lepo opisan, prepleten in okinčan z nebrojnimi svilenimi trakovi. Pred poroko da jim tudi ženin eden ali dva škafa vina in smodek. Omenjeni kolač vzemò fantje, gredo v kako gostilno in ga onda zrežejo na toliko kosov, kolikor je fantinov navzočih; vsak dobi en kos. Da je pri takej priložnosti dokaj pijače, to se lahko vgaue. — Da se mora na poti po bališče in v cerkev streljati, — no brezi tacega imenitnega posla se ni ne sme vršiti ženitev, — to je več, kot gotovo. A pripeti se mnogo nesreč. Tu zabilježim eno. Bila je to dni neka poroka. Očin (tako zovejo onega, ki pelje nevesto pred oltar), mlad krepak dečko, strelja med potjo z dvocevni samokresom. Ravež neskušen, nij znal, da je „pulfer znašel vrag.“ Nekako nerodno poprime samokres, da se mu cevi prišli v sredo dlani. Petelina je imel napetega, kar počí in nesrečnežu odnese pol dlani. K sreči kost nij oškodovana. — Dan prej bila je huda burja. V I. je bila poroka. Eden svatov je imel ognjeno suknjo in je streljal. Pripravi se na strel. Sproživšemu zanese burja suknjo pred cevi, in takoj je imel dve lukni v njej.

— (Tatovje.) Iz Notranjskega se nam piše: Po naših vaseh so jeli rogoviliti tatje. Nij davno, ko so obiskali v Materji vasi necega posestnika, a pobrali le — ubozemu hlapcu obleko. I nocoj so ukradli ubogej dekli v Kočah tri krila. Gospodárje, ki kaj premorejo, puščajo v miru, a uboge posle okradejo ti grdui.

— (Iz Čepovana) na Goriškem se nam piše: V noči od 11. in 12. t. m. je bil ukraden nekemu kmetu prav lep vol okolo polnoči. Tat je mislil tudi ostalo živino odpeljati, a opeknel se je. Neka žena je namreč šla ravno svoj hlev pogledat; tat se

ustrahi ter zbeži z omenjenim volom. — Nedavno je bilo tudi nekemu kmetu v bližnji Tribuš vse žito vkradeno.

Razne vesti.

* (Zima na Laškem.) Dežela, v kateri pomaranče in smokve rasto, ima letos hudo zimo. V Florenci je bil dostikrat uže debel led; v Rimu gre vedno sneg. Le na Sicilijo severni bojevalec ne more. Tu cvete in zeleni vse, žalibog tudi roparji, da si nij nihče svojega življenja v svesti.

* (Samoumor.) G. J. Ilescu, bivši minister kneza Kuza se je pretekli petek v Bukrešu na nekem vrtu ustrelil.

Narodno-gospodarske stvari.

Družinske potrebe pred 50 leti in zdaj.

Vzemimo si srednjo službo, namreč službo občinskega uradnika z 800 gl. in 160 gl. stanovnine. Mi hočemo govoriti seveda samo o družinskem življenju; kajti le to z železno trdovratnostjo terja marsikaj, kar noben drug stan ne pozna. Mimogredé tukaj omenimo, da samec, ako ima le pošteno voljo, zmerno živeti, v mestu najboljše izhaja.

Da smo trezni, hočemo za podlago vzeti družino, ki šteje šest glav: moža, ženo, tri otroke, pa dekle. Mi začnemo z živežem, in sicer v primeri z letom 1823 pa 1873. Takrat je najzmernejša družina imela sledeče reči na vsakdanjem kuhinjskem listu, katere računimo v sedanjem denarji:

Leta 1823: Za zajutrek: mleko 10 kr., kava 3¼ kr., sladkor 3 kr., kruh 3¼ kr., skupaj 21 kr. Za kosilo: 1½ funta mesa za 16¼ kr., zelenjave 7 kr., za v juho 2½ kr., moka 1¼ kr., masla 3 kr., kruh 4¼ kr., skupaj 35 kr. Za malo južino: mleko in kava 6 kr., sadje 3 kr., kruh 3 kr., skupaj 12 kr. Za večerjo: pivo 14¼ kr., mrzlo 10 kr., kruh 4¼ kr., skupaj 29 kr. Jed je torej koštala leta 1823 97 kr. vsak dan, kar dá na leto 354 gl. 5 kr. Kurjava je stala na leto 45 gl. 21 kr., svečava 15 gl., plačilo za dekle 30 gl. 24 kr., skupaj 444 gl. 50 kr.; za stanovanje je odnadlo na leto 84 gl., za obleko 158 gl. 47 kr., vse skupaj 686 gl. 97 kr. Kar se tiče obleke, smo všteli seveda ono perilo, ki ga mora vsaka družina uže po poroki imeti, in smo k temu šteli le po bleven dorastek enega kosa za moža, enega za ženo in dvojno število za otroke. Na ta način smo dobili za leto 1823 sledeče številke: mož 65 gl. 3 kr., žena 27 gl. 44 kr., trije otroci 66 gl., vsega skupaj zgornjih 158 gl. 47 kr.

Ako zdaj odštejemo skupno svoto stroškov, to je, 686 gl. 97 kr. od skupne svote dohodkov, to je, od 960 gold., ostane za leto 1823 še 273 gl. 3 kr. čez. To vse je računjeno v novem denarji, kakor smo uže zgoraj povedali.

Zdaj pa pogledajmo hišni račun od leta 1873. Zajutrek: mleko 23 kr., kava 8 kr., sladkor 6 kr., kruh 14 kr., skupaj 51 kr.; opoldne: 1½ funt mesa 54 kr., zelenjave 18 kr., za v juho 8 kr., moka 3 kr., maslo 8 kr., kruh 6 kr. skupaj 97 kr. Mala južina: mleko in kava 10 kr., surovo maslo 9 kr., kruh 6 kr., skupaj 25 kr. Večerja: pivo 24 kr., mrzlo 22 kr., kruh 6 kr., skupaj 52 kr. Jed torej leta 1873 za 6 ljudi stane vsak dan 2 gl. 25 kr., kar znaša na leto 821 gl. 25 kr., k temu se šteje za kurjavo 90 gl., za luč 36 gl., za dekle 100 gl., stanovanje 300 gl., obleka 308 gl., skupaj 1655 gl. 25 kr.; ako se s tem primeri moževa plača 960 gl., se pokaže, da je zmanjkalo 595 gl. 25 kr.

Številke govoré, mi pa ponavljamo, da smo vzeli za podlago najzmernejšo družino. Kajti niti za eden dan v letu se nij postavila pečenka, niti za božič ali veliko noč ne. Miklavž, ki bi imel otrokom kaj prinesiti, se tudi nij vštél, za knjige in časnike se nij nič dalo, za tabak nič, za tujce in prijatelje,

ki pridejo obiskat, nič. Nič nij ostalo za bolezen, in ako ta pride, kaj je družini početi, ki je brez sveta, brez pomoči. Od kod vzeti.

Pomisliti se pa tudi mora, da so tudi familije, ki štejejo po pet, šest, deset ali celo več ješčih otrok.

Poslano.

V zadnjem listu „Novice“ se čita o Kajzelovim kupletu, da cika na časnike „znane verste“ in menijo s tem liberalne slovenske časnike, a baš zadete so „Novice“ e tutti quanti, kajti pri njih se uresničujejo verzi: „Se laže kar dolg je in kar je širok“ in „slepari in moti in šunta ljudi“.

Več poslušalcev.

Poslano.

Uredništvu „L. Schulzeitunge“!

V 3. številki t. l. ste pod rubriko „Zeitungsschau“ na drobno popisali, kako sem jaz izpit za meščanske šole delal. Vaši čitatelji so Vam za take uradne tajnosti iz c. k. izpraševalne komisije prav hvaležni. — Zdaj bi jih menda še to interesiralo, kako je g. Gariboldi (uže nekaj let ud komisije) brez izpita 10 let na gimnaziji supliral, kako in kdaj potem preskušnjo delal (???), kako in kdaj je mnogo dobrih služeb dobil, t. j. kako in kdaj je v ta namen „nežna“ duša pri „dobrem“ prijatelju zanj „fehtala“ itd. Tudi bi čitatelje „Schulzeitunge“ zanimalo to, kako in kdaj so se njegovi prijatelji in velemožje, gg. Sima, Eppich, Wissiack, da o drugih še ne govorim, preskušeni za meščanske šole odeleževali (???)

Ne zamenite pa, gospodje, da si dovolim to željo javno izrekat! Sicer pa Vas (ne mene) in posebno g. Gariboldija vsi slovenski učitelji zavoljo Vaše znanstvene omike (dokaz: spričala z univerze in spraš. komisije), zavoljo Vaše značajnosti (dokaz: glasovanje pri volitvah), Vašega domoljubja (dokaz: „kr. Lehrerverein“) in zavoljo Vaše dostojne pisave (dokaz: Vaš list, posebno 3. št. 1874) prav visoko in mnogo spoštujejo. Tega Vas zagotavlja

Vam udani

Lapajne.

V Ljutomeru 13. febr. 1874.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Odkar je Nj. sv. papež po rabi izvrstne Revalesscière du Barry srečno zopet ozdravel in je mnogo zdravnikov in bolnišnic njeni učinek pripoznalo, ne bo nikdo več nad močjo te drage zdravilne hrane dvomil in navedemo sledeče bolezni katere brez porabe zdravila in brez stroškov odstrani: bolezní v želodeci, v živcih, na prsah, pljučah, jetrah, na žlezah, na slizni koži, v dušnjaku, v mehurji in na ledvici, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, dristo, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, scalo silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so se vsem zdravilam zoperstavljale:

Spričevalo št. 73.877.

589, Wienerthorgasse, Ofen.

28. februarja 1872.

Samo 2 dni sem užival Revalesscière. To izvrstno zdravilo je pri meni, v mojem obupnem položaji čudeže storilo, zaradi česar ta zdravilno sredstvo smelo drugo razodetje za trpeče človečanstvo imenujem. Izvrstna Revalesscière me je od nevarnega katara na pljučah in v dušnjaku, od vrtoglavice in tiščanja v prsih odrešila, katere so vsem lekom kljubovale. To čudežno zdravilo zasluži torej največjo hvalo in se more trpečemu človečanstvu najboljše priporočiti.

Florian Köller,

c. k. vojaški upravnik v pokoji. Težnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,

— Bevalescieri-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Bevalescieri-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na **Dunaji**, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradel bratje Oberanzmeyer, v **Insbruku** Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v **Lonči** Ludvig Müller, v **Mariboru** F. Koletnik & M. Morić, v **Meranu** J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Umrli v Ljubljani

od 10. do 12. febr.

Ivan Mihlič, postrežkarsk otrok, 2½ l., na otročjaku. — Anžič, tesarsko dekle, ½ ure, na slabosti. — Katar. Wachter, mizarska soproga, 37 l., na kozah. — Marija Melic, posestnik otrok, 1 l., na kozah. — Hel. Werthenthal, molarica, 55 l., na pljučnem mrtudu. — Ana Brečelnik, kopčarsk otrok, 6 tednov, na otročjaku. — Mar. Ziter, sedlarska sirota, 18 l., na tuberkulah.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V nedeljo 15. februarja 1874.

Hudobni duh

Lumpaci-Vagabund.

Čarobna burka s petjem v 3 dejanjih po Nestroju poslovenil J. Alešovec. Godba A. Müllerjeva.

Prihodnja slovenska predstava bo v nedeljo 20. februarja 1874.

Dunajska borza 14. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 25	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74 " 45	"
1860 drž. posojilo	104 " —	"
Akcije narodne banke	98½ " —	"
Kreditne akcije	239 " 50	"
London	112 " 90	"
Napol.	9 " 2	"
C. k. cekini	— " —	"
Srebro	106 " 75	"

En trgovsk učenec

se pri podpisnem išče za manufakturno štacuno v Ljubljani.

Sinovi iz dežele imajo prednost.

(37—2) **Anton Vrhunc.**

100 veder vina

od leta 1873 se zaradi preseljevanja posestnikovega takoj proda.

Naročila naj se pošiljajo pod „A. K. št. 100“ poste restante Bizeljsko pr. Brežice. (34—3)

Občinski pisar!

s 300 gld. letne plače in nekaj pristranskih dohodkov. — Prosilec, ne nad 45 let star, pošten in trezen, brez družine, vaje vsaj nekaj občinskega posla — naj se pisмено oglasi do konca t. m. pri občinskem uradu v **Ziljski Bistrici** (Feistritz a. d. Gail, Kärnten). (33—2)

Zobje in zobovje

se brez bolečine nastavljajo, ne da bi se korenine odstranile, zobobol se po usmrtenji živcev odpravi, vse **zobne operacije**, kot: plombaranje v zlatu, srebru in drugih masah, pilenje, snaženje in izdiranje zob opravlja zobozdravnik (14—4)

A. Paichel,

glediščne ulice št. 20, v I. nadstropji. Ure od 8—12 in od 2—5.

Glavni zastop v Trstu vzajemne zavarovalne banke „Slavija“ v Pragi.

Jemljemo si čast, p. n. publiku s tem naznanjati, da smo svoje

 glavno zastopništvo za Kranjsko
gospodu Josipu Kristanu v Ljubljani

izročili, in si dovoljujemo, njega za sprejemanje vsakojakih v okrog našega delovanja spadajočih zavarovanj toplo priporočati.

Glavni zastop v Trstu
vzajemne zavarovalne banke „SLAVIJA“
Fr. And. Plesche.

POVABILO.

Sklicevaje se na zgornje oznanilo, povabljam s tem p. n. občinstvo, ki se hoče zavarovati, najuljudneje, naj se na me v vseh zadevah zavarovanja imenovane banke zaupno obrne, katero zaupanje se bom trudil s tem opravičiti, da bom hitro in rečno dotične stvari reševal.

Pred vsem sprejemam naročila:

- I) Na zavarovanja kapitalij in rent na življenje;
- II) „ „ „ „ „ na smrt;
- III) „ vsestranska podedovalna društva (asocijacije);
- IV) „ zavarovanja proti nevarnosti ognja pri nepremakljivih dobrih, za zaloge blaga, mobilije, imenje i. t. d.

Ob enem opozorjem posebno na kreditna društva, katera je zavarovalna banka „SLAVIJA“ za svoje ude ustanovila, in sicer:

- 1) kreditno društvo: kavejski zalog za uradnike in
- 2) „ „ „ „ „ posojila sploh.

proti 12letnim annuitetam; v 1. slučajih s polletnimi v 2. z mesečnimi odbitnimi obroki.

Vsi dotični prospekti in formulari leže v neplačno perabljenje p. n. občinstva v pisarni vdano podpisanega, (Virantova hiša, št. Jakobski trg) kjer se vse potrebno poizvedava.

Spoštovanjem

Josip Kristan,
glavni zastopnik za Kranjsko.

(31—2)